

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

ŽUPANIJSKO NATJECANJE U POZNAVANJU KLASIČNIH JEZIKA

u kategoriji
GRČKI JEZIK

za
KLASIČNE GIMNAZIJE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod i razumijevanje:

II. Gramatika:

III. Civilizacija:

Ukupni broj bodova:

	25
	15
	10
	50

Članovi županijskog povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Škola i mjesto održavanja natjecanja: _____

Županija: _____

Nadnevak natjecanja: 13. ožujka 2025.

I. PRIJEVOD I RAZUMIJEVANJE TEKSTA

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

Homer, *Odiseja*, XXIII 58 – 74*Penelopa odgovara Eurikleji koja joj tvrdi da se Odisej vratio.*

Τὴν δ'¹ αὐτε προσέειπε² περίφρων Πηνελόπεια·
μαῖα φίλη, μή πω μέγ'³ ἐπεύχεο⁴ καγχαλώωσα⁵.
Οἷσθα γὰρ ὥς κ'⁶ ἀσπαστός⁷ ἐνὶ μεγάροισι⁸ φανείη 60
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί τε καὶ υἱεῖ⁹, τὸν¹⁰ τεκόμεθα¹¹.
ἀλλ' οὐκ ἔσθ'¹² ὅδε μῦθος ἐτήτυμος, ὡς ἀγορεύεις,
ἀλλὰ τις ἀθανάτων κτεῖνε¹³ μνηστῆρας ἀγαυούς,
ὔβριν ἀγασσάμενος¹⁴ θυμαλγέα¹⁵ καὶ κακὰ ἔργα.
Οὐ τίνα γὰρ τίεσκον¹⁶ ἐπιχθονίων ἀνθρώπων, 65
οὐ κακὸν οὐδὲ μὲν ἐσθλόν, ὅτις σφέας¹⁷ εἰσαφίκοιτο¹⁸.
τῷ δι'¹⁹ ἀτασθαλίας ἔπαθον κακόν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ᾤλεσε²⁰ τηλοῦ νόστον Ἀχαιῖδος²¹, ᾤλετο²² δ' αὐτός.

¹ δ' = δέ² προσέειπε = προσεῖπε³ μέγ' = μέγα *prevedi* glasno⁴ ἐπεύχεο = ἐπέυχου⁵ καγχαλώωσα = καγχαλῶσα⁶ ὥς κ' ... φανείη - *prevedi* kako bi bio⁷ *vidi* ἀσπάσιος, 3⁸ ἐνὶ μεγάροισι = ἐν μεγάροις (μέγαρον, τό - *u pluralu dom, kuća*)⁹ υἱεῖ = υἱῶ¹⁰ τόν = ὄν¹¹ τεκόμεθα = ἐτέκομεν¹² ἔσθ' = ἐστίν¹³ κτεῖνε = ἔκτεινε¹⁴ *vidi* ἄγαμαι - *ljutiti se*¹⁵ θυμαλγέα = θυμαλγῇ¹⁶ τίεσκον (*epski imperfekt*) = ἐτίμων¹⁷ σφέας = αὐτούς¹⁸ *prevedi* bi došao (*optativ glagola εἰσαφικνέομαι*)¹⁹ δι' = διά²⁰ *vidi* ὄλλυμι²¹ Ἀχαιίς, ἴδος, ἡ - Ahejska zemlja²² *vidi* ²⁰

Ovaj dio teksta ne trebaš prevoditi, nego ga pokušaj razumjeti i odgovoriti na postavljena pitanja u drugom dijelu testa.

Nastavak razgovora Penelope i Eurikleje.

Τὴν δ' ἡμεῖβετ'²³ ἔπειτα φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
 τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν²⁴ ἕρκος ὀδόντων,
 ἣ πόσιν ἔνδον ἐόντα παρ'²⁵ ἐσχάρῃ²⁶ οὐ ποτ'²⁷ ἔφησθα
 οἴκαδ' ²⁸ἐλεύσεσθαι²⁹. θυμὸς δέ τοι ³⁰αἰέν³¹ ἄπιστος.
 Ἀλλ' ἄγε τοι³² καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλο τι εἶπω³³,
 οὐλήν, τὴν ποτέ μιν³⁴ σῦς³⁵ ἤλασε³⁶ λευκῶ ὀδόντι.

70

²³ *vidi* ἀμείβω - *med.* odvratiti

²⁴ φύγεν = ἔφυγεν

²⁵ παρ' = παρὰ

²⁶ *vidi* ἐσχάρα, ἦ

²⁷ οὐ ποτ' = οὐ ποτε

²⁸ οἴκαδ' = οἴκαδε *prevedi* kući

²⁹ jonski i poetski infinitiv futura glagola ἔρχομαι (*pazi na konstrukciju* ἔφησθα...πόσιν ἐόντα...ἐλεύσεσθαι)

³⁰ τοι = σοι

³¹ αἰέν = αἰεί

³² *vidi* ³⁰

³³ *prevedi* da i kažem (konjunktiv glagola λέγω)

³⁴ μιν = αὐτόν

³⁵ *vidi* ὄς, ὅς, ὅ

³⁶ *vidi* ἐλαύνω (+ak.) - zadati

I.1. PRIJEVOD

maks. 15

Prijevod napiši na predvidene crte, čitko i pisanim slovima!

[illegible]

I.2. RAZUMIJEVANJE TEKSTA

	maks. 5
--	----------------

1. Koja se apozicija u tekstu veže uz Eurikleju?

A dadilja

B ključarica

C sluškinja

	maks. 1
--	----------------

2. Što se odnosi na imenicu *riječ* u tekstu?

A nevjerna je

B pobjegla je

C skrivena je

	maks. 1
--	----------------

3. Na koga misli Eurikleja kad kaže da je/su kod kuće?

A na Odiseja

B na prosce

C na Telemaha

	maks. 1
--	----------------

4. Za koga Eurikleja kaže da je sumnjičav/a?

A za Odiseja

B za Penelopu

C za sebe

	maks. 1
--	----------------

5. Po čemu je Eurikleja prepoznala Odiseja?

A po odjeći

B po ožiljku

C po zubu

	maks. 1
--	----------------

II. GRAMATIKA**maks. 15****A. Odgovori na postavljena pitanja.**

1. Kako imenica ὕβρις glasi u istom padežu, ali u suprotnom broju?

maks. 1

2. Kako glagol ἐστίν glasi u suprotnom broju, a istom licu i vremenu?

maks. 1

3. Kako glasi superlativ pridjeva κακός, 3?

maks. 1

4. Kako glasi akuzativ singulara zamjenice τις iz teksta?

maks. 1

5. Kako sintagma ὅδε μῦθος glasi u genitivu plurala?

maks. 1

6. U kojem je licu, broju, načinu, vremenu i stanju oblik ἐτέκομεν?

maks. 1

7. Kojoj vrsti riječi pripada oblik μάλιστα iz teksta?

maks. 1

8. Što je antonim riječi *mizantrop*?

maks. 1

9. Kojim grecizmom vezanim uz riječ ἔπαθον u tekstu nazivamo sposobnost razumijevanja emocija drugih ljudi?

maks. 1

10. Kako nazivamo vrstu krvnih stanica povezanu s oblikom λευκῶ iz teksta?

maks. 1

B. Odaberi jedan točan odgovor od ponuđenih.

11. Koja je vrsta genitiva u izrazu **τις ἀθανάτων** iz teksta?

	maks. 1
--	----------------

A apsolutni

B dijelni

C posvojni

12. Što je, s obzirom na naglasak, oblik koji je u istom padežu, ali u suprotnom broju oblika **πᾶσι** ?

	maks. 1
--	----------------

A oksitona

B paroksitona

C properispomena

13. Kako oblik **καγχαλῶσα** glasi u istom padežu i broju, ali u muškom rodu?

	maks. 1
--	----------------

A καγχαλάον

B καγχαλοῦν

C καγχαλῶν

14. Čiju ćemo pomoć potražiti kod problema s nepravilnim položajem zuba?

	maks. 1
--	----------------

A endodonta

B ortodonta

C parodontologa

15. Kako nazivamo znanost o radu?

	maks. 1
--	----------------

A ekonomija

B ergonomija

C sinergija

III. CIVILIZACIJA I KNJIŽEVNOST

	maks. 10
--	-----------------

A. Odgovori na postavljena pitanja.

1. Kako glasi Odisejevo latinsko ime?

	maks. 1
--	----------------

2. Kako su se zvali putujući pjevači koji su po grčkim gradovima recitirali epske pjesme?

	maks. 1
--	----------------

3. U kojem se moru nalazila Itaka?

	maks. 1
--	----------------

4. Kako se zove stopa u kojoj je prvi slog dug, a drugi kratak?

	maks. 1
--	----------------

5. Kako se zove Odisejeva majka koju susreće u XI. pjevanju?

	maks. 1
--	----------------

B. Odaberi jedan točan odgovor od ponuđenih.

6. Tko je Odisejeva zaštitnica?

	maks. 1
--	----------------

A Afrodita

B Atena

C Hera

7. Koji je pjesnik svoje drame nazivao *mrvicama s bogata Homerova stola*?

	maks. 1
--	----------------

A Eshil

B Sofoklo

C Tespis

8. Kako se zove slijepi pjevač na dvoru feačkog kralja Alkinoja?

	maks. 1
--	----------------

A Demodok

B Femije

C Tiresija

9. U kojem gradu Telemaha ugošćuje Nestor i priča mu o povratku Grka iz razorene Troje?

	maks. 1
--	----------------

A u Pilu

B u Sparti

C u Tebi

10. Kome je Homer u svojim epovima nadjenao epitet *zemljotresac*?

	maks. 1
--	----------------

A Apolonu

B Posejdonu

C Zeusu

RJEŠENJA:

I. PRIJEVOD (20 bodova)

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε	(A) njoj pak odgovori	1
περίφρων Πηνελόπεια·	razumna Penelopa:	1
μαῖα φίλη,	dadiljo (majčice) draga,	1
μή πω μέγ' ἐπεύχεο καγχαλώωσα.	nemoj se još glasno dičiti kličući.	1
Οἶσθα γὰρ ὥς κ' ἀσπαστὸς... φανείη	Naime znaš kako dobrodošao...bi bio	1
ἐνὶ μεγάροισι... παῖσι,	svima u domu,	1
μάλιστα δ' ἐμοὶ τε καὶ νιέϊ,	a najviše meni i sinu,	1
τὸν τεκόμεθα·	kojeg smo rodili:	1
ἀλλ' οὐκ ἔσθ' ὅδε μῦθος ἐτήτυμος,	ali nije istinita ova riječ,	1
ὥς ἀγορεύεις,	kako govoriš,	1
ἀλλὰ τις ἀθανάτων	nego je neki od besmrtnika	1
κτεῖνε μνηστῆρας ἀγανούς,	poubijao plemenite prosce,	1
ὔβριν ἀγασσάμενος θυμαλγέα	naljutivši se na bolnu objest	1
καὶ κακὰ ἔργα.	i zla djela.	1
Οὐ τίνα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,	Naime nisu poštovali nikoga od ljudi na zemlji,	1
οὐ κακὸν οὐδὲ μὲν ἐσθλόν,	ni lošeg niti čestitog,	1
ὅτις σφέας εἰσαφίκοιτο·	tko god bi k njima došao:	1
τῷ δι' ἀτασθαλίας ἔπαθον κακόν·	zato su zbog oholosti pretrpjeli nesreću:	1
αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς	Odisej je pak izgubio povratak daleko od Ahejske	1
ᾤλεσε τηλοῦ νόστον Ἀχαιῖδος,	zemlje	
ᾤλετο δ' αὐτός.	i sam je poginuo.	1

II. RAZUMIJEVANJE TEKSTA (5 bodova)

1 - A; 2 - B; 3 - A; 4 - B; 5 - B

III. GRAMATIKA I VOKABULAR (15 bodova)

1 - ὕβρεις; 2 - εἰσίν; 3 - κάκιστος, 3; 4 - τινά; 5 - τῶνδε μύθων; 6 - 1. pl. ind. aor. akt.; 7 - priložima; 8 - filantrop; 9 - empatija; 10 - leukociti;

11 - B; 12 - A; 13 - C; 14 - B; 15 - B

IV. CIVILIZACIJA I POVIJEST KNJIŽEVNOSTI (10 bodova)

1 - Ulixes/ Uliks; 2 - rapsodi; 3 - Jonskom; 4 - trohej; 5 - Antikleja/Antiklija;

6 - B; 7 - A; 8 - A; 9 - A; 10 - B